

ВИСНОВОК ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Ковтуненка Дмитра Юрійовича

на тему «Організаційно-економічне забезпечення стійкості інноваційного розвитку підприємств сфери послуг в умовах мінливого зовнішнього середовища»
на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 – Економіка.

*(протокол засідання кафедри економіки
№ 12 від 16.06.2025 р.)*

1. Актуальність напрямку дослідження.

Дисертацію присвячено вирішенню актуального наукового завдання, що полягає у розробленні теоретико-методичних підходів та інструментарію організаційно-економічного забезпечення стійкості інноваційного розвитку для підприємств сфери послуг в умовах мінливого зовнішнього середовища і рекомендації щодо його застосування підприємствами за умов системної підтримки держави.

Мета, сформульована в роботі, відповідає напрямку дослідження, отримані результати мають наукову новизну, практичне значення та сприяють досягненню мети.

2. Наукове та практичне значення роботи.

Наукове значення роботи доводить те, що дисертацію Ковтуненка Дмитра Юрійовича виконано згідно планів науково-дослідних робіт Національного університету «Одеська політехніка» за 2021-2025 рр., а наукові результати його дисертаційної роботи використані при виконанні держбюджетних та госпдоговірних тем, де дисертант приймав участь як співвиконавець:

1) НДР «Забезпечення ефективного функціонування та розвитку підприємств: теоретико-методологічні та практичні аспекти» (№ 0119U000743, 2019-2023 рр.), де використано рекомендації щодо впровадження системи цифрового моніторингу інноваційної стійкості, з метою забезпечення оперативного аналізу ризиків, адаптивного планування розвитку та підвищення ефективності управлінських рішень;

2) НДР «Новітні теорії економіки та їх інструментарій в умовах актуальних викликів і загроз розвитку» (№ 0124U003549, 2024-2028 рр.), де використано рекомендації щодо впровадження інструментів краудтестингу та крауддизайну, як механізмів апробації нових послуг за участі клієнтів та експертного середовища ще до їх комерційного запуску;

3) НДР «Оцінювання та стратегування стійкого розвитку виробничого підприємства». (№ 1832-69; 05.05.21-30.06.21 р.), де застосовано рекомендації щодо впровадження методичного підходу до оцінки впливу зовнішнього середовища на інноваційну діяльність підприємства за допомогою системи

класифікації факторів мінливості, що сприяє підвищенню гнучкості управлінських рішень;

4) НДР «Розробка методичних рекомендацій щодо формування виробничого потенціалу підприємства на інноваційній основі» (№ 1854-69, 2021-2022 рр., де застосовано рекомендації щодо системного підходу до впровадження краудтехнологій у практику інноваційного менеджменту підприємства, що дозволяє активізувати залучення зовнішніх ідей, фінансування та експертизи для реалізації інновацій у сфері послуг.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці сукупності прикладних та логічно завершених методичних рекомендацій щодо організаційно-економічного забезпечення стійкого інноваційного розвитку підприємств сфери послуг, що включає структурно-функціональну модель, рівневу систему управлінських інструментів, матрицю їх відповідності функціональним блокам, механізми моніторингу інноваційної стійкості та залучення краудплатформ. Запропонований інструментарій сприяє підвищенню адаптивності, інноваційної та економічної спроможності підприємств сфери послуг в умовах зовнішньої нестабільності.

Рекомендації щодо впровадження краудінструментів (краудфандингу, краудсорсингу, краудтестингу) як доступних механізмів залучення зовнішніх ідей, ресурсів і клієнтської участі для розвитку нових сервісів впроваджено на ТОВ «Елмарин» (довідка № 8 від 14.04.2025 р.).

Рекомендації щодо впровадження системи цифрового моніторингу інноваційної стійкості з метою забезпечення оперативного аналізу ризиків, адаптивного планування розвитку та підвищення ефективності управлінських рішень прийнято до впровадження на ТОВ «Л.А.Р.К» (довідка № 17/4 від 17.03.2025 р.).

Рекомендації щодо формування інструментів довіри на підприємстві (рейтингових оцінок, публічних дашбордів, електронної участі) для підвищення прозорості взаємодії з клієнтами та партнерами й посилення соціальної легітимності інновацій впроваджено на ТОВ «Тчуді Шип Менеджмент Юкрейн ЛТД» (довідка № 12/06.25 від 23.05.2025 р.).

Рекомендації щодо впровадження методичного підходу до оцінки впливу зовнішнього середовища на інноваційну діяльність підприємства із використанням розробленої системи класифікації факторів мінливості, що сприяє підвищенню гнучкості управлінських рішень, а також окремі положення системного підходу до впровадження краудтехнологій у практику інноваційного менеджменту, що дозволяє активізувати залучення зовнішніх ідей, фінансування та експертизи для реалізації інновацій у сфері послуг, впроваджено на ТОВ «ГЕРЦ» (довідка № 158 від 04.03.2025 р.).

Матеріали дисертації використано у навчальному процесі Національного університету «Одеська політехніка» при підготовці навчально-методичних матеріалів з дисциплін «Економіка та організація інноваційної діяльності», «Потенціал і розвиток підприємства», «Стратегія підприємства» (спеціальність

051 «Економіка», освітньо-професійна програма «Економіка підприємства», перший освітньо-професійний рівень); «Управління розвитком підприємства», (спеціальність 051 «Економіка», освітньо-професійна програма «Економіка підприємства», другий освітньо-професійний рівень) (акт впровадження №945/182-07 від 06.06.2025 р.).

3. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробленні теоретико-методичних підходів щодо організаційно-економічного забезпечення стійкості інноваційного розвитку підприємств сфери послуг в умовах мінливого зовнішнього середовища та положень щодо формування його інструментарію.

Найбільш значні наукові результати, що виносяться на захист такі:

удосконалено:

- теоретичну основу інтерпретації інноваційного розвитку підприємств сфери послуг, доповнену: а) авторським визначенням «стійкості інноваційного розвитку підприємства сфери послуг» як здатності здійснювати безперервний, самовідтворюваний цикл інновацій — від формування потенціалу до впровадження та стабілізації новацій — із розумінням стійкості як відсутності фінальної фази та постійного оновлення, що набуває особливого значення в умовах динамічних змін попиту у сфері послуг; б) структурованою класифікацією факторів змінності зовнішнього середовища за рівнями (мікро-, мезо-, макро-, мега- і краудрівень), що впливають на інноваційний розвиток і включають 20 ознак, адаптованих до особливостей сфери послуг, що підвищує ефективність стратегічного планування;

- модель багаторівневої системи управління інноваційним розвитком підприємств сфери послуг, вдосконалена шляхом включення краудрівня як інтегративної надбудови, що об'єднує горизонтальну і вертикальну взаємодію учасників інновацій, забезпечуючи адаптивність, масштабованість і зниження трансакційних витрат у сервісній економіці;

- методичні підходи до аналізування полярності впливу імпакт-факторів внутрішнього середовища, яка поєднує якісні та кількісні підходи на основі симетричного аналітичного поля, з урахуванням специфіки сервісної галузі, що дає змогу комплексно оцінити позитивні та негативні впливи внутрішніх чинників для прийняття ефективних управлінських рішень.

одержало подальший розвиток:

- концепт підтримки стійкості інноваційного розвитку підприємств сфери послуг в умовах зовнішньої мінливості, побудований на поєднанні рівневої й галузевої логіки управління, цифрових технологій, краудінновацій, моніторингу та ризик-менеджменту, із чітким визначенням ролі держави як фасилітатора в єдиній сервісно-орієнтованій інноваційній системі;

- науково-методичний підхід до створення інструментарію організаційно-економічного забезпечення інноваційної стійкості з використанням краудтехнологій, реалізований у вигляді концептуальної цифрової крауд-платформи державного рівня, що охоплює повний інноваційний цикл і забезпечує відкриту, масштабовану, сервісно-орієнтовану екосистему.

— науково-методичний підхід до моніторингу стійкості інноваційного розвитку підприємств сфери послуг як складової концепції інноваційної стійкості, який базується на інтеграції стратегічного і тактичного управління внутрішніми та зовнішніми факторами через етапи планування, КРІ, зворотного зв'язку й удосконалення, що забезпечує підвищення адаптивності та довготривалої інноваційної стабільності.

4. Публікації результатів роботи, результати їх обговорення.

За результатами досліджень здобувачем представлено **12 наукових праць**, з яких 6 статей у фахових виданнях, у т.ч. 2 у виданні категорії А, Scopus, 6 – у матеріалах і тезах конференцій. Загальний обсяг публікацій складає 5,98 д.а., 3,97 д.а. з яких належать особисто автору:

Статті у фахових виданнях України

1. Ковтуненко Д.Ю., Кімінчиджи Г.І. Особливості управління інноваційними ідеями на підприємстві. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2020. №6(52). С. 35-46. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2020/No6/35.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.06.2020.4. DOI: 10.5281/zenodo.4564492. (Категорія Б, Index Copernicus, Ulrich's Periodicals Directory, EBSCO Publishing, Google Scholar) (1,26 д.а., особистий внесок здобувача: рекомендації щодо застосування цифрових крауд-платформ в управлінні інноваційними ідеями – 1,05 д.а.).
2. Ковтуненко Ю.В., Фоміна Н.М., Ковтуненко Д.Ю. Проблеми і перспективи розвитку соціального підприємництва в Україні в умовах трансформаційної економіки. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 11/2. С. 12-15. URL: <http://efp.in.ua/en/journal-article/783>. DOI: [https://doi.org/10.37634/efp.2021.11\(2\).2](https://doi.org/10.37634/efp.2021.11(2).2). (Категорія Б, Index Copernicus) (0,34 д.а., особистий внесок здобувача: систематизовано проблеми і перспективи розвитку соціального підприємництва – 0,15 д.а.).
3. Ковтуненко Ю.В., Ковтуненко Д.Ю., Григорюк Г.І., Кучеренко Я.В. Глобальні перетворення як підґрунтя виникнення загроз та можливостей для менеджменту. *Економіка. Фінанси. Право*. 2024. №3. С. 22-24. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-article/1283>. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2024.3.4>. (Категорія Б, Index Copernicus) (0,37 д.а., особистий внесок здобувача: визначено загрози та можливості для менеджменту підприємства в умовах глобальних перетворень – 0,25 д.а.).
4. Ковтуненко Д.Ю. Моніторинг стійкості інноваційного розвитку підприємств сфери послуг: системний підхід. *Економіка: реалії часу*. 2025. №1(77). С. 110-117. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2025/No1/110.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.01.2025.13. DOI: 10.5281/zenodo.15724914. (Категорія Б, Index Copernicus, Ulrich's Periodicals Directory, EBSCO Publishing, Google Scholar) (0,96 д.а.)

Статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

5. Kovtunenکو Yu., Kovtunenکو K., Kovalenko O., Kovtunenکو D., But-Gusaim O. Resource provision of diversification of innovative development of business structures

in the conditions of intellectualization of economy. *Journal of Hygienic Engineering and Design*. Macedonia. 2021. Vol. 35. pp. 194-199. URL: <https://keypublishing.org/jhed/jhed-volumes/jhed-volume-35-fpp-20-yurii-kovtunencko-kseniiia-kovtunencko-oleksandr-kovalenko-dmytro-kovtunencko-oleksandr-but-gusaim-2021-resource-provision-of-diversification-of-innovative-developmen> / (**Категорія А, Scopus, Q4**) (0,65 д.а., визначено напрямки диверсифікації інноваційного розвитку бізнес-структур в умовах інтелектуалізації економіки. – 0,33 д.а.).

6. Kovtunencko K., Kovtunencko Yu., Fomina N., Kovalchuk O., Kovtunencko D. The factors of competitiveness management of manufacturing enterprise personnel in conditions of uncertainty. *International Journal of Production Management and Engineering*. Spain. 2022. Vol. 10. No. 2. pp. 225-235. URL: <https://polipapers.upv.es/index.php/IJPME/article/view/17946>. DOI: <https://doi.org/10.4995/ijpme.2022.17946> (**Категорія А, Scopus, Q3**) (0,99 д.а., особистий внесок здобувача: систематизовано фактори управління конкурентоспроможністю персоналу виробничого підприємства в умовах невизначеності – 0,31 д.а.).

Опубліковані праці апробаційного характеру

7. Ковтуненко Ю.В., Мойсей А.В., Ковтуненко Д.Ю. Проблеми розвитку інноваційного підприємництва в Україні. *Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю*: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 21 квітня 2021 р., Україна, м. Полтава. С. 108-112. URL: <https://dSPACE.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/212c1847-8d2f-4e7a-abe3-b9ae3ffae55/content> (0,6 д.а., особистий внесок здобувача: визначено основні проблеми розвитку інноваційного підприємництва в Україні – 0,33 д.а.).
8. Ковтуненко Д.Ю., Дудко Д.І., Бельтюков Є.А. Стратегія розвитку підприємств в умовах нестабільної економіки країни. *Формування потенціалу економічного розвитку промислових підприємств*: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 3-4 червня 2021 р., Україна, м. Одеса. С. 5-7. URL: https://economics.net.ua/files/science/form_ek_rozv/2021/tezy.pdf. (0,15 д.а., особистий внесок здобувача: обґрунтування вибору стратегії розвитку підприємств в умовах нестабільної економіки країни – 0,1 д.а.).
9. Ковтуненко Ю.В., Пробняк О.Є., Ковтуненко Д.Ю. Використання сучасних методів оптимізації грошових потоків на підприємстві. *Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку*. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 20 вересня 2021 р., Україна, м. Одеса. С. 56-57. URL: <https://economics.net.ua/wp-content/uploads/2021/10/СЕКЦІЯ-1.pdf>. (0,19 д.а., особистий внесок здобувача: визначено способи оптимізації грошових потоків як чинник підвищення інноваційної спроможності підприємства – 0,11 д.а.).
10. Сібіковська А.О., Ковтуненко Д.Ю. Ефективність та організація ризик-менеджменту на підприємстві. *Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту*. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції, 27 травня 2022 р., Україна, м. Одеса. С. 28-29. URL: <https://economics.net.ua/wp-content/uploads/2022/06/s1.pdf>. (0,16 д.а., особистий внесок здобувача: з'ясовано

роль ризик-менеджменту в управлінні інноваційними процесами підприємства – 0,14 д.а.).

11. Ковтуненко Ю.В., Ковтуненко Д.Ю. Розвиток інноваційної діяльності на підприємстві. *Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України (в умовах воєнного стану та поствоєнний період)*: Матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 10-12 листопада 2022 р., Україна, м. Одеса. С. 159-160. URL: <https://economics.net.ua/files/science/oblik/2022/Tezy.pdf>. (0,14 д.а., особистий внесок здобувача: класифікація напрямів розвитку інноваційної діяльності на підприємстві – 0,1 д.а.).

12. Ковтуненко Д.Ю., Альмансурі Б. Міжнародна конкурентоспроможність підприємства: визначення, складові. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством*: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 30-31 березня 2023 р., Україна, м. Полтава. С. 389-391 URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/1239/zbirnykberezen2023ch2sekciya5101.pdf>. (0,17 д.а., особистий внесок здобувача: з'ясовано роль інновацій у формуванні міжнародної конкурентоспроможності підприємства – 0,14 д.а.).

Результати обговорення. Відзначається, що у вищенаведеному списку опублікованих праць за темою дисертації зміст дисертації повністю розкрито: із представлених автором 6 статей наукові результати дисертації відображують всі 6.

Всі наукові результати, що викладені в дисертації, одержані автором особисто. З наукових публікацій, виданих в співавторстві, у роботі використано лише ті положення, що складають індивідуальний внесок автора.

Загальний обсяг підготовлених публікацій складає 5,98 д.а., 3,97 д.а. з яких належать особисто автору.

Висновки щодо кількості статей:

1. **Фахові статті категорії Б** (такі, що відповідають вимогам п.8 абзац 1: статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України, п.9 абзац 1: за наявності у них активного ідентифікатора DOI (Digital Object Identifier):

- статті 1, 4 зараховуються як 2 статті;

- статті № 2, 3 (відповідно до п.8 абзац 1 в частині «якщо число співавторів у такій статті (разом із здобувачем) становить більше двох осіб, така стаття прирівнюється до 0,5 публікації (крім публікацій, визначених підпунктом 2 цього пункту) зараховується у кількості 0,5 статті кожна.

Відповідно 6 фахових статей категорії Б зараховуються як 5 фахових статей категорії Б.

2. Публікації № 5, 6 (**Категорія А, Scopus**) зі списку праць здобувача визнано такими, що відповідають вимогам п. 8 абзац 2 (статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus). Публікація №6 відповідає вимогам п. 8 абзац 2 (стаття у виданні, віднесеному до першого - третього кuartилів (Q1-Q3) відповідно до

класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, чи одноосібна монографія, що відповідає зазначеним вимогам, прирівнюється до двох наукових публікацій), **тому зараховується як 2 публікації.**

Таким чином, загальна кількість публікації, які висвітлюють наукові результати дисертації, складає 6 публікацій.

3. До мінімального переліку з 3-х наукових публікаціях здобувача увійшли публікації № 1, 4 (Категорія Б) та № 5 (Категорія А, Scopus) зі списку праць здобувача.

Відтак, *кількість та обсяг праць, а також науковий рівень видань, де вони опубліковані, відповідають вимогам пп. 8-9 діючого «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».*

5. Відповідність вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Здобувачем Ковтуненком Дмитром Юрійовичем дотримано вимоги з академічної доброчесності та не допущено її порушень під час дослідження, що підтверджується протоколом перевірки, який опрацьовано фахівцями випускової кафедри менеджменту та членами групи забезпечення підготовки доктора філософії по ОНП за спеціальністю 051 – Економіка.

Висновок: дисертаційна робота Ковтуненка Дмитра Юрійовича на тему «Організаційно-економічне забезпечення стійкості інноваційного розвитку підприємств сфери послуг в умовах мінливого зовнішнього середовища» відповідає вимогам п.6-7 Постанови КМУ №44 від 12.01.2022 року зі змінами «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»; написана стилістично грамотною науковою українською мовою, що відповідає загальним нормам виконання наукових праць. Стиль її викладання забезпечує легкість і доступність сприйняття.

Дисертація *рекомендується до захисту у разової спеціалізованої вченої ради за спеціальністю 051 Економіка.*

Головуюча на засіданні:
завідувачка кафедри економіки
д.е.н., проф.

Любов НЕКРАСОВА

16.06.2025 року